

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
5/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. január 14.

A C-441/19. sz. ügyben hozott ítélet
TQ kontra Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

A tagállamnak kiutasítási határozatnak kísérő nélküli kiskorúval szemben történő meghozatalát megelőzően meg kell győződnie arról, hogy e kiskorú számára a fogadó államban megfelelő befogadási lehetőség áll rendelkezésre

Továbbá, amennyiben a kitoloncolás időszakában már nem biztosítható megfelelő befogadási lehetőség, a tagállam nem hajthatja végre a kiutasítási határozatot

2017 júniusában TQ, akkor 15 éves és négy hónapos, kísérő nélküli kiskorú, menedékjog iránti kérelem előterjesztése érdekében határozott időre szóló tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújtott be Hollandiában. E kérelemben TQ előadta, hogy 2002-ben született Guineában. Nagynénje halálát követően, akivel Sierra Leonében élt, TQ Európába jött. Amszterdamban (Hollandia) emberkereskedelem és szexuális kizsákmányolás áldozata lett, aminek következtében jelenleg súlyos pszichés problémákkal küzd. 2018 márciusában a Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (igazságügyi és biztonsági államtitkár, Hollandia; a továbbiakban: államtitkár) hivatalból úgy határozott, hogy TQ nem jogosult határozott időre szóló tartózkodási engedélyre, és – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság kifejti – TQ nem részesíthető sem menekült jogállásban, sem kiegészítő védelemben. A holland jog értelmében az államtitkár határozata kiutasítási határozatnak felel meg.

2018 áprilisában TQ e határozattal szemben keresetet nyújtott be a kérdést előterjesztő bíróság előtt, amelyben többek között arra hivatkozott, hogy nem tudja, hol tartózkodnak a szülei, visszatérésekor nem is tudná őket felismerni, nem ismer egyetlen más családtagot sem, és azt sem tudja, hogy vannak e családtagjai.

A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy a holland szabályozás életkoruk szerint különbséget tesz a kísérő nélküli kiskorúak között. A menedékjog iránti kérelem benyújtásakor 15 évnél fiatalabb, kísérő nélküli kiskorú esetében az e kérelemre vonatkozó határozat meghozatala előtt vizsgálni kell a 2008/115 irányelv¹ 10. cikkében előírt megfelelő befogadási lehetőségnek a fogadó országban való meglétét, és ilyen befogadási lehetőség hiányában e kiskorú részére rendes tartózkodási engedélyt kell adni. Azon kiskorúak esetében, akik, TQ-hoz hasonlóan, a menedékjog iránti kérelem benyújtásakor már betöltötték 15. életévüket, ilyen vizsgálatot nem végeznek, és úgy tűnik, a holland hatóságok arra várnak, hogy a szóban forgó kiskorú betöltse 18. életévét, és ezt követően végrehajtsák vele szemben a kiutasítási határozatot. A menedékjog iránti kérelem és a nagykorúság elérése közötti időszakban tehát a 15 évnél idősebb, kísérő nélküli kiskorú Hollandiában való tartózkodását jogellenesnek tekintik, de megtűrik.

A kérdést előterjesztő bíróság e körülmények között határozott úgy, hogy kérdéssel fordul a Bírósághoz azzal kapcsolatban, hogy az uniós joggal összeegyeztethető-e a holland szabályozás által bevezetett, a 15 évesnél idősebb és 15 évesnél fiatalabb, kísérő nélküli kiskorúak közötti különbségtétel.

A Bíróság álláspontja

¹ A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 348., 98. o.). A továbbiakban: „visszatérési” irányelv.

A Bíróság kimondja, hogy a tagállamnak, amikor kiutasítási határozatot szándékozik hozni egy kísérő nélküli kiskorúval szemben a „visszatérési” irányelv alapján, az eljárás minden szakaszában szükségszerűen figyelembe kell vennie a gyermek mindenek felett álló érdekét,² ami azzal jár, hogy e kiskorú helyzetét átfogó és mélyreható módon vizsgálnia kell. A Bíróság szerint az, ha az érintett tagállam anélkül hoz kiutasítási határozatot, hogy előzetesen meggyőződne arról, hogy e kiskorú számára a fogadó államban megfelelő befogadási lehetőség áll rendelkezésre, azzal a következménnyel járhat, hogy e kiskorú, noha vele szemben kiutasítási határozatot hoztak, nem toloncolható ki ilyen befogadási lehetőség hiányában. Az ilyen kiskorú ezzel igen bizonytalan helyzetbe kerülne jogállását és jövőjét tekintve, egyebek mellett iskoláztatását, befogadó családdal való kapcsolatát vagy az érintett tagállamban való maradásának lehetőségét illetően. Következésképpen, amennyiben a fogadó államban nem áll rendelkezésre megfelelő befogadási lehetőség, az érintett kiskorúval szemben nem hozhatnak kiutasítási határozatot.

A Bíróság kifejti e tekintetben, hogy a szóban forgó, kísérő nélküli kiskorú életkora csak az egyik olyan tényező, amelyet figyelembe kell venni a megfelelő befogadási lehetőség fogadó államban való fennállásának vizsgálata, valamint annak meghatározása során, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekének ahhoz kell-e vezetnie, hogy e kiskorúval szemben nem hoznak kiutasítási határozatot. Következésképpen a Bíróság rámutat, hogy a tagállam kizárólag életkoruk szerint nem tehet különbséget a kísérő nélküli kiskorúak között az ilyen befogadási lehetőség fennállásának vizsgálatára céljából.

A Bíróság azt is megállapítja, hogy tekintettel a tagállamok arra vonatkozó kötelezettségére, hogy a területükön jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan kiutasítási határozatot adjanak ki,³ és hogy a lehető leghamarabb meghozzák az intézkedéseket a kitoloncolásához,⁴ a „visszatérési” irányelvvel ellentétben, hogy a tagállam, miután egy kísérő nélküli kiskorúval szemben kiutasítási határozatot hozott, és meggyőződött arról, hogy megfelelő befogadási lehetőség áll rendelkezésre a fogadó államban, tartózkodik e kiskorú kitoloncolásának ezt követő foganatosításától a kiskorú 18. életévének betöltéséig. Ilyen esetben, a helyzet alakulására is figyelemmel, az érintett kiskorút ki kell toloncolni az érintett tagállam területéről. E tekintetben a Bíróság kimondja, hogy ha a szóban forgó, kísérő nélküli kiskorú számára kitoloncolásának szakaszában már nem biztosítható megfelelő befogadási lehetőség a fogadó államban, az érintett tagállam nem hajthatja végre a kiutasítási határozatot.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

² Lásd a „visszatérési” irányelv 5. cikkének a) pontját.

³ Lásd a „visszatérési irányelv” 6. cikkének (1) bekezdését.

⁴ Lásd a „visszatérési” irányelv 8. cikkét.